

Riikliku statistikaprogrammi maksumuse kujunemine

Lõpparuanne

SISUKORD

I AUDITI ISELOOMUSTUS.....	3
II VALDKONNA ÜLEVAADE.....	4
III KOKKUVÕTE AUDITI TULEMUSTEST.....	5
IV TÄHELEPANEKUD.....	6

I AUDITI ISELOOMUSTUS

Rahandusministeeriumi ja tema valitsemisala siseauditeerimise 2012 koondtööplaani (rahandusministri 03.02.2012 käskkiri nr 29) alusel auditeeris Rahandusministeeriumi (*edaspidi RM*) siseauditi osakond riikliku statistikaprogrammi maksumuse kujunemist.

Auditi eest vastutav isik on RM siseauditi osakonna juhataja kt Krista Nelson. Auditi viisid läbi siseaudiitorid Inga Meister, Rita Porosk ja Kaire Prems.

Siseauditi tööplaani järgne auditi eesmärk oli anda hinnang riikliku statistika programmi maksumuse kujunemisele ning selle töökorraldusele. Auditi planeerimisel riske hinnates ilmnes vajadus vaadata üle ka statistikaprogrammi koostamise tegevused. Seega, laiendasime auditi eesmärki ja ulatust.

Auditi eesmärk on anda hinnang riikliku statistikaprogrammi koostamisele ning programmi maksumuse kujunemisele.

Auditeeritav periood on 2013. aasta statistikaprogrammi koostamine ning 2012. aasta statistikatööde maksumuse kujunemine.

Auditi ulatus

Auditis keskendusime järgmistele tegevustele:

- 1) statistikaprogrammi koostamise töökorraldus ja kommunikatsioon;
- 2) statistikatööde maksumuse arvestamise meetodika;
- 3) Statistikaameti (*edaspidi SA*) tööajaarvestuse meetodika ning töötajaarvestuse täitmine.

Auditi ulatuse piirang:

Auditis ei hinnata Eesti Panga statistikatööde maksumuse kujunemist ja töökorraldust riikliku statistika programmi koostamisel.

Auditi toimingute käigus viidi läbi järgmised tegevused:

- veenduti statistikaprogrammi koostamise töökorralduse paikapidavuses, kasutades protsessi läbijalutamise meetodikat;
- hinnati SA tootepõhise kuluarvestuse ja tööajaarvestuse meetodikat;
- analüüsiti SA tootepõhise kuluarvestuse ning kulukohtade ja tegevustele kuluva aja märkimise juhendeid;
- intervjueriti SA ametnikke tööajaarvestuse täitmise teemal;
- küsiti täiendavaid selgitusi SA finantsjuhilt ja andmekaitse juhtivspetsialistilt tootepõhise kuluarvestuse kohta.

Siseaudiitorid teostasid vajalikud kontrolliprotseduurid, saavutamaks piisavat kindlustunnet arvamuse avaldamiseks statistikatööde kava ja statistikaprogrammi koostamise ning riikliku statistika programmi maksumuse kujunemise kohta.

Auditi toimingud viidi läbi juhindudes rahandusministri 13.12.2011 määrusega nr 57 kinnitatud siseaudiitori kutsetegevuse standarditest.

Audit viidi läbi perioodil 19.12.2012 – 15.02.2013.

Valdkonna eest on vastutavad:

Priit Potisepp	peadirektor kuni 1. november 2012
Andres Oopkaup	peadirektor alates 1. november 2012
Viive Aasa	finantsjuht
Larissa Berdnikova	planeerimis- ja rahvusvahelise koostöö talituse planeerimise peaspetsialist
Anne Toom	planeerimis- ja rahvusvahelise koostöö talituse planeerimise peaspetsialist

Täname Statistikaameti ametnikke auditi käigus osutatud abi ja meeldiva koostöö eest.

II VALDKONNA ÜLEVAADE

SA on RM valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, mis teeb riiklikku statistikat ning teostab riiklikku järelevalvet riikliku statistika seaduses ettenähtud alustel ja ulatuses.

SA põhiülesanne on pakkuda usaldusväärset ja objektiivset infoteenust Eesti keskkonna, rahvastiku, sotsiaalvaldkonna ja majanduse olukorra ning trendide kohta. Riikliku statistika tegemisel lähtub SA riikliku statistika seadusest.

Riiklik statistika on kvantitatiivne, kvalitatiivne, kokkuvõtlik ja üldistav teave, mis iseloomustab massnähtust vaatlusaluses kogumis ja mis saadakse riikliku statistika programmi raames andmete statistilise töötlemise tulemusena.

Riikliku statistika programm on igal aastal järgmiseks viieks aastaks koostatav rahvastiku-, sotsiaal-, majandus- ja keskkonnaalaste statistikatööde loetelu, mis lähtub riigisisestest või rahvusvahelisest statistikavajadusest.

Iga-aastast riikliku statistikaprogrammi ülevaatamist, millega võib kaasneda statistikatööde loetelu ja/või tööde maksumuse muutus, korraldab SA üldosakonna planeerimis- ja rahvusvahelise koostöö talitus.

SA eelarve planeerimine, taotlemine, täitmise jälgimine ja analüüs, kuluarvestussüsteemi arendamine (sh kulude arvestus statistikatoodete ja tööde kaupa), uute statistikavaatluste jm tööde maksumuse kalkuleerimine on ameti finantsjuhi ülesanne.

III KOKKUVÕTE AUDITI TULEMUSTEST

Oleme arvamusel, SA sisekontrollisüsteem riikliku statistikaprogrammi koostamisel ja programmi maksumuse kujunemisel on mõjus. Asutusesisesed riikliku statistikaprogrammi koostamise ja selle maksumuse kujunemise protseduurireedid on olemas, neid täidetakse ning täitmist jälgitakse. Statistikaprogrammi ettepanekute kogumine ning partneritega suhtlemine vajab parendamist. Toimub pidev kuluarvestussüsteemi arendamine ameti ressursside kasutamisega seotud informatsiooni võimalikult täpseks mõõtmiseks ja eelarvestamiseks. Kuluarvestuse andmete ühetaolisus ei ole alati tagatud ning info kasutamine juhtimisinstrumentina vajab parendamist.

Olulisemad tähelepanekud ja järeldused:

1. SA ja RM vaheline kommunikatsioon ametis rakendatud tootepõhisest kuluarvestusest, statistikatööde maksumuse arvestamise põhimõtetest ja selleks tehtud tööst ei ole piisav, mistõttu RM ei oma täielikku ülevaadet SA tegevusest statistika tootmise efektiivsemaks muutmisel. vt tähelepanek 1;
2. SA eelarve taotluse aluseks on põhjalik kuluanalüüs. Statistikaprogrammi maksumuse planeerimisel võtab SA aluseks kuluarvestuse andmed, vt tähelepanek 2;
3. SA ei ole kasutanud kuluarvestuse andmeid oma tegevuste efektiivsemaks muutmise eesmärgil. Tööajaarvestuse täitmisel võivad SA töötajad tõlgendada sama tegevust sageli erinevalt ning mõned tegevused ei ole piisavalt defineeritud, mistõttu ei ole arvestuse andmed veel juhtimisinstrumentina vajalikul määral kasutust leidnud. SA tegeleb hetkel tööajaarvestuse andmekogumisprogrammi täiendamise ja tegevuste detailsema kirjeldamisega, vt tähelepanek 3;
4. SA töötajad vajavad koolitust tööajaarvestusprogrammi Timelogic täpsemaks täitmiseks, vt tähelepanek 3
5. SA on koostanud statistikaprogrammi õigeaegse valmimise eesmärgil tegevuste detailse ajakava, milles on kindlaks määratud kõik programmi planeerimistegevused, nende eest vastutajad ning tegevuste täitmise tähtajad. Ajakava järgitakse. Samas ei ole kommunikatsioon koostööpartneritega, sh RM-ga piisav, vt tähelepanek 4.

Soovitused:

1. Soovitame parandada RM ja SA vahelist koostööd ja kommunikatsiooni, et ühtlustada ootused statistikatöö maksumuse kujundamisele, arvestamisele ja selgitamisele. Kooskõlastada tootepõhise kuluarvestuse meetodika ministeeriumiga;
2. Soovitame SA-l kaaluda võimalust tootepõhise kuluarvestuse alusel saadud andmete kasutamiseks SA töö tulemuslikkuse hindamisel, sh näiteks ressursside hõivatuse, kulutõhususe või/ja töötajate üle/alakoormatuse analüüsimiseks;
3. Soovitame SA töötajatele korraldada koolitus/infotund, et anda tagasisidet tulemustest, mida on asutuses töötajaarvestamise meetme rakendamise saavutatud. Samuti koolitada töötajaid tegevuste üheselt mõistmise ja märkimise eesmärgil ning kaaluda SA siseveebi Timelogic rubriigi loomist, kus saab töötajaid operatiivselt teavitada uuendustest tööaja märkimisel;
4. Soovitame SA-l pöörata rohkem tähelepanu koostööpartneritega suhtlemisele statistikatööde loetellu ettepanekute saamisel. Hilisemate probleemide vältimiseks kaaluda võimalust küsida kõikidelt koostööpartneritelt kinnitust ettepanekute omamise või mitteomamise kohta, näit saata meeldetuletuskirju, ettepanekute osas korraldada ümarlaua kohtumisi kaasates RM esindaja jne. Koostööpartneritele edastava kirja puhul pidada silmas, et tegemist on asutustevahelise ametliku kirjavahetusega, mis on eelkõige suunatud statistikavajaduse kindlakstegemiseks.

Auditeeritava kommentaarid on lisatud tähelepanekute juurde.

IV TÄHELEPANEKUD

1. Statistikatööde maksumuse leidmiseks on SA-s rakendatud tootepõhine kuluarvestuse süsteem

Vastavalt riikliku statistika seadusele¹ peab riikliku statistika programm sisaldama statistikatööde eeldatavat maksumust.

2007. aastal alustas SA-s tootepõhise kuluarvestuse juurutamist. Selleks kaardistati SA põhiprotsessid ning kirjeldati tegevused. Suurim kuluartikkel SA eelarves, ca 80%, on töötasu, seega on tootepõhise kuluarvestuse eeldus tegevuspõhine kuluarvestus, mis puudutab iga SA töötajat.

Statistikatöödele ja tegevustele märgivad SA töötajad aega alates 2009. aastast. 2009. aasta II poolaastast kasutatakse aja märkimiseks andmekogumisprogrammi Timelogic. Ajaandmete kogumise peamine eesmärk on tegevustele ja töödele kulunud aja mõõtmise abil arvestada statistikatööde tegelikud maksumused ja saada võrdlusandmeid statistikatööde eeldatava maksumuse arvestamiseks, analüüside tegevusi ja otsida protsesside efektiivistamise võimalusi.

SA-s peetakse tööaja arvestust tehtavate tööde ja toodete lõikes. Iga töö või toote tegemiseks tehakse teatud tegevusi. Tegevuste liigituse aluseks on SA võtnud rahvusvaheliselt tunnustatud statistika tegemise protsessi mudeli *Generic Statistical Business Process Model (GSBPM)*². Töötaja iga tegevus seotakse kulukohaga. Kulukoht on eesmärk, statistikatöö, projekt – objekt, millega seoses kulu tehakse ehk millega momendil tegetatakse ja mille kulusid soovitakse mõõta ja arvestada. Hetkel on määratletud 741 kulukohta.

- Personalikulud kulukohtadele arvestatakse läbi tegevuste.
- Majandamiskulud arvestatakse ainult kulukohtadele, tegevustele majanduskulu otsearvestust ei toimu.
- Kui tegevuse märkimiseks konkreetne kulukoht puudub märgitakse tegevus kulukogumile (loogiliselt sarnaste tunnuste alusel kokku kogutud kulukohtade grupp) ja jaotatakse kulukäituri (aeg) alusel kulukohale.

Timelogic kogub ajaandmed tegevuste ja kulukohtade kohta. Kogutud andmed hoivatakse iga kuu lõpus andmelattu TEAN (tegevuste analüüs), kus toimub andmete esmane töötlemine ja töötasu andmete lisamine.

Protsessi lõpptulemusena saab finantsjuht Exceli faili algandmetega ning algab andmete töötlus ja analüüs. Statistikatöö tegeliku hinna saamiseks jaotab finantsjuht esmalt kulukohtadele kulukogumisse kogutud aja, arvestab statistikatöö personalikulu ja kuna seni puudub TEAN ja SAP otseliidestus, lisab ja vajadusel jaotab majandamiskulud. Majandamiskulude andmete saamiseks märgitakse juba kuluarvele kulukoht, mis on ühtlasi statistikatöö kood ja klassifikaator majandustarkvaras SAP, kulukoha määrab finantsjuht.

SA on teadlik vea tekkimise riskist Exceli kasutamisel ning planeerib pikemas perspektiivis IT lahenduse tellimist, kuid eelnevalt peab SA vajalikuks katsetada/tunnetada läbi kõik aruandlusega seotud nüansid, et arendusvajaduse tellimisel mitte eksida.

Tootepõhise kuluarvestusmetoodika ja selle rakendamise eesmärgi mõistmiseks on välja töötatud ja töötajatele kättesaadavaks tehtud SA tootepõhise kuluarvestuse juhend, kulukohtadele ja tegevustele kuluva aja märkimise juhend ning Timelogic kasutusjuhend. Käesoleval ajal SA tootepõhist kuluarvestusjuhendit ajakohastatakse ning juhendis toodud näidete algandmed täiendatakse.

Vaatamata RM ja SA vahelisele koostööle ja suhtlemisele ei ole statistikatööde maksumuse arvestus vajalikul määral kommuniqueeritud. Nii möönab amet jaanuaris 2013, et ministeerium ei oma täielikku ülevaadet,

¹ Riikliku statistika seadus, §16 lg1 p6

² <http://www1.unece.org/stat/platform/download/attachments/8683538/GSBPM+Final.pdf?version=1>

kuidas ja milliste andmete alusel on arvestatud statistikatööde hind ning millist tööd on tehtud statistika tegemise efektiivsemaks muutmiseks. Kuluarvestuse meetodikat ei ole kooskõlastatud ministeeriumiga.

Järeldus: SA-s rakendatud tootepõhise kuluarvestuse tulemusena on igale statistikatööle arvatud hind. Ametil on ülevaade, kui palju ressursi mingis tööloigus kulub. Toodete omahinda jälgitakse pidevalt, et leida võimalusi kulude optimeerimiseks.

Soovitus: Soovitame parandada RM ja SA vahelist koostööd ja kommunikatsiooni, et ühtlustada ootused statistikatöö maksumuse kujundamisele, arvestamisele ja selgitamisele. Kooskõlastada tootepõhise kuluarvestuse meetodika ministeeriumiga.

2. Statistikaprogrammi maksumuse planeerimisel võtab SA aluseks kuluarvestuse andmed

Kulude juhtimine on eesmärgistatud, tulemuslikkusele suunatud tegevusprotsess, millega kindlustatakse erinevad huvigrupid vajaliku finants- ja mittefinantsinfoga.

Kulude arvestus on organisatsiooni ressursside omandamise ja kasutamise aruandlus, mis varustab infoga nii juhtimis- kui ka finantsarvestust. See tähendab, et toimub kulude kajastamine nii ameti finantsarvestuse protsessis kui ka kulude analüüs ja selle rakendamine ameti juhtimisarvestuse protsessis (toodete ja teenuste omahinna kalkuleerimisel, kulude planeerimisel, hinnakujundamisel jne).

SA tootepõhise kuluarvestuse eemärk on:

- strateegiliste otsuste kuluinfoga varustamine;
- kuludega seotud eesmärkide planeerimine ja tulemuslikkuse hindamine;
- selge ja arusaadav eelarvestamisprotsess ja eelarveläbirääkimiste edukus;
- kulukohtade, tegevuste ja kululiikide kindlakstegemine, ameti väljunditeks olevate kulukohtade kulude arvestus ja eelarvestamine;
- ülevaade ressursside hõivatusest, ressursivajaduse planeerimine;
- võimalus saada ülevaade kulude tekkepõhisusest.

Kuluarvestuse alusel saadakse teada eelneva perioodi statistika tegemise tegelik kulu ehk siis statistikatöö tegelik hind.

- Põhistatistika tööde eeldatava maksumuse planeerimisel võetak aluseks eelmise perioodi põhistatistika tööde tegelike tegevuste alusel arvestatud tööde maksumused, analüüsitakse andmeid ja muudetakse vastavalt vajadustele
- Uue ja ebaregulaarse statistikatöö, arendustöö ja väljaannete eeldatavad maksumused arvestatakse vastavalt planeeritud tegevustele ja kui on võimalik, võrreldakse sarnaste tööde maksumustega

Kontrollimisel veendusime, et programmis olev statistikatöö hind vastab tõepoolest kuluarvestuse teel leitule. Võrdlesime SA 2012-2016 tehtavate statistikatööde maksumust 2013-2017 tehtavate tööde aastase maksumusega. Näiteks statistikatöö nimetusega „Keskkonnakaitse kulutuste arvepidamine“ kood 10101 maksumus perioodil 2012-2016 on 9 600 €. Perioodil 2013-2017 on sama töö aastane maksumus 23 100 €. Selgitasime, mis on tinginud töö maksumuse 2,4 kordse tõusu. SA finantsjuht tegi siseaudiitoritele kättesaadavaks failid tööde maksumuse kujunemisest, millest on võimalik leida selgitus igale maksumuse muutusele. Arvutustega tutvudes selgus, et eespool nimetatud töö palgakulu kujunes tegelikkuses suuremaks kui 2012. aasta maksumuseks eeldati. Vt väljavõtet failist allpool.

kood	50	55	Kokku	maksumus
10101 Keskkonnakaitsekulutuste arvepidamine (aasta)	21 497	1604	23 101	23,1

Järeldus: SA eelarve taotluse aluseks on põhjalik kuluanalüüs. Statistikaprogrammi maksumuse planeerimisel võtab SA aluseks kuluarvestuse andmed.

3. SA ei ole kasutanud kuluarvestuse andmeid oma tegevuste efektiivsemaks muutmise eesmärgil

Tööajaarvestusse andmete sisestamisel on kõrge risk seoses inimfaktoriga, sest süsteem põhineb töötajate aususel ja täpsusel. Riski maandatakse osakonnajuhataja kontrolli, finantsjuhipoolse täiendava kontrolli ja tööajaarvestuse avalikustamisega kõikidele töötajatele. Alates 2013. aasta veebruarist kontrollivad osakonnajuhatajad igakuiselt oma osakonna töötajate sisestatud andmeid. Seni on osakonnajuhataja töötaja sisestatud andmeid kontrollinud vaid kalendriaasta lõpus.

Tööajaarvestus ja selle aruandlus on osakonnajuhatajale vajalik juhtimisinstrument, sest sisestatud andmete põhjal saab hinnata töötajate koormust ja üksuse töökorralduse vastavust tehtavatele töödele. Samas ei ole osad tegevused piisavalt defineeritud ja jaotatud, mistõttu ei ole arvestuse andmed veel töö koordineerimisel vajalikul määral kasutust leidnud. Auditi läbiviimisel selgus, et SA tegeleb hetkel tööajaarvestuse andmekogumisprogrammi täiendamise ja tegevuste detailsema kirjeldamisega.

Auditi läbiviimisel küsitleti valikuliselt SA töötajaid, et selgitada nende arvamus ja teadmised tööajaarvestusest. Küsitlusel ilmnes, et töötajad on teadlikud ja mõistavad tööajaarvestuse eesmärki ja selle täitmise vajalikkust. Tööaja arvestust täidetakse nii igapäevaselt kui ka kord kuus, selleks paralleelselt kalendermärkmikus arvestust pidades. Ollakse teadlikud tööaja märkimise juhendist, mida vajadusel kasutatakse.

Lisaks märkisid SA töötajad, et nad soovivad rohkem teada tulemustest, milleni on jõutud tööajaarvestuse meetme kasutusele võtmisega. Samuti selgus, et kõik töötajad ei tõlgenda tegevusi üheselt ning seetõttu ei saada tegevustest ja neile kuluvast ajast õiget pilti. Töötajad soovisid rohkem informatsiooni, võimalusel koolitust tegevuste märkimise ühtlustamise eesmärgil ning operatiivsemat teavet muudatustest/muutustest tööaja märkimisel (nt uue tegevuse loomine vms).

Järeldused:

- SA ei ole seni kasutanud kuluarvestuse andmeid oma tegevuse efektiivsemaks muutmiseks, kuna tootepõhise kuluarvestuse projekti alustamisel 2007. aastal, seati esmaseks eesmärgiks statistikatööde maksumuse arvutamine. Tööajaarvestuse täitmisel tõlgendavad SA töötajad sama tegevust sageli erinevalt ning mõned tegevused ei ole piisavalt defineeritud, mistõttu ei ole arvestuse andmed veel juhtimisinstrumentina vajalikul määral kasutust leidnud. SA tegeleb hetkel tööajaarvestuse andmekogumisprogrammi täiendamise ja tegevuste detailsema kirjeldamisega;
- SA-s on tööajaarvestuse pidamine tavapärase tegevus. Töötajad on teadlikud ja mõistavad selle täitmise vajalikkust ja eesmärki, kuid andmete ühtlustamise ja tegevustele kuluvast ajast õigema pildi saamise eesmärgil on vajalik SA töötajate koolitusi ja operatiivsem teabe edastamine muudatustest tööaja märkimisel.

Soovitused:

- Soovitame SA-l kaaluda võimalust tootepõhise kuluarvestuse alusel saadud andmete kasutamiseks SA töö tulemuslikkuse hindamisel, sh näiteks ressursside hõivatuse, kulutõhususe või/ja töötajate üle/alakoormatuse analüüsimiseks;
- Soovitame SA töötajatele korraldada koolitus/infotund, et anda tagasisidet tulemustest, mida on asutuses töötajaarvestamise meetme rakendamisega saavutatud. Samuti koolitada töötajaid tegevuste üheselt mõistmise ja märkimise eesmärgil ning kaaluda SA siseveebi Timelogic rubriigi loomist, kus saab töötajaid operatiivselt teavitada uuendustest tööaja märkimisel.

Auditeeritava kommentaar: SA-l on plaanis töötajaid koolitada ja informeerida tööaja märkimise tulemustest märtsis 2013.

4. Statistikaprogrammi õigeaegse valmimise eesmärgil on koostatud tegevuste detailne ajakava, mida järgitakse. Samas vajab statistikaprogrammi ettepanekute kogumine ning partneritega suhtlemine parendamist

Statistikaprogrammi koostamiseks on SA välja töötanud tegevusjuhise, mille eesmärk on kirjeldada etapiviisiliselt programmi kohta tehtavate ettepanekute läbivaatamise protsessi ja dokumentide liikumist ametis.

Statistikaprogrammi koostamise protsess algab statistika põhitaribijatelt ettepanekute küsimisega ning lõpeb planeerimiskomitee³ otsusega ettepanekutega arvestamise/mitte arvestamise kohta. Protsessi koordineerib SA üldosakonna planeerimis- ja rahvusvahelise koostöö talitus. Kontrollimisel selgus, et ajakavas märgitud tähtaegu ja tegevusi on järgitud ning tegevustele on määratud vastutajad.

SA selgitusel 2012. aastal järgneva perioodi statistikavajaduse kohta ettepanekuid ei tehtud. Samas leidsime kontrollimisel, et SA edastas küll 10.01.2012 koostööpartneritele kirja 2013-2016 statistikatööde loetelu kohta, kuid ettepanekuid statistikavajaduseks oma kirjas ei küsinud, vaid rääkis ameti raskest eelarvelisest olukorrast. Pärast kirja edastamist jäädi passiivseks, koostööpartneritele ei saadetud meeldetuletusi ega nõutud kinnitusi ettepanekute omamise/mitteomamise kohta. Eeltoodust tulenevalt tekkisid probleemid statistikaprogrammi kinnitamisel Vabariigi Valitsuses (edaspidi VV). Samuti ei olnud RM esindaja kaasatus statistikaprogrammi ettevalmistusse piisav.

Järeldus: SA on koostanud statistikaprogrammi õigeaegse valmimise eesmärgil tegevuste detailse ajakava, milles on kindlaks määratud kõik programmi planeerimistegevused, nende eest vastutajad ning tegevuste täitmise tähtajad. Ajakava järgitakse. Samas ei ole kommunikatsioon koostööpartneritega sh RM-ga piisav.

Soovitus: Soovitame SA-l pöörata rohkem tähelepanu koostööpartneritega suhtlemisele statistikatööde loetellu ettepanekute saamisel. Hilisemate probleemide vältimiseks kaaluda võimalust küsida kõikidelt koostööpartneritelt kinnitust ettepanekute omamise või mitteomamise kohta, näit saata meeldetuletuskirju, ettepanekute osas korraldada ümarlaua kohtumisi kaasates RM esindaja, jne. Koostööpartneritele edastava kirja puhul pidada silmas, et tegemist on asutustevahelise ametliku kirjavahetusega, mis on eelkõige suunatud statistikavajaduse kindlakstegemiseks.

Auditeeritava kommentaar:

1) väide „Samuti jäädi pärast kirja edastamist passiivseks, koostööpartneritele ei saadetud meeldetuletusi ega nõutud kinnitusi ettepanekute omamise/mitteomamise kohta“.

SA täiendab väidet järgmiselt:

Riikliku statistika tarbijate ring, kellelt SA ettepanekuid küsib, on välja kujunenud aastate pikkuse töö tulemusel. Esitajatele on iga-aastane ettepanekute esitamise protsess tuttav ja rutiin teada, seetõttu oleme arvamusel, et nende tagant torkimine ja meeldetuletuste saatmine ei ole vajalik. 2013-2017 statistikatööde kavandamisel tarbijatelt ettepanekute küsimise kirja sisu oli erinev võrreldes eelmiste aastatega, kuna kirjas ei ole otseselt küsitud ettepanekuid, vaid on viidatud ameti piiratud eelarvetingimustele ning on palutud koostööpartnereid statistikaprogrammi koostamises kaasaráakimisel sellega arvestada. Oleme arvamusel, et aus suhtlemine partneritega on eduka koostöö alus.

2) väide „Eeltoodust tulenevalt tekkisid probleemid statistikaprogrammi kinnitamisel VV-s“

SA on seisukohal, et 2013-2017 statistikatööde kavandamisel tarbijatele saadetud kirjas ettepanekute otseselt küsimata jätmine ei tekitanud probleeme statistikaprogrammi kinnitamisel VV-s ning täpsustab väidet järgmiselt:

Riikliku statistika programmi kinnitamise viibimise põhjuseks oli Põllumajandusministeeriumi ettepanek, mille ta esitas juba 2011. aastal ning millele vastati eitavalt ka 2012. aastal, nagu kõigile teistele tarbijatele

³ Moodustatud SA peadirektori käskkirjaga nr 42, 11.10.2007

kuna ameti eelarvevõimalused olid piiratud. Põllumajandusministeeriumile vajalik statistikatöö võeti 2014. aasta tööde loetellu. Lisavahendeid 2013. aastaks ametile ei eraldatud. Andmete kogumine 2013.aastal teostatakse põllumajanduse struktuuriuuringuga ning kasutatakse ka Maaameti andmeid. Kuna andmete kogumisel kasutatakse erinevaid allikaid, siis 2013. aastal teostatakse ka andmemetoodiline töö, et välja selgitada statistikatöö andmekvaliteedi jätkusuutlikkus.

3) väide „Samuti ei olnud RM esindaja kaasatus statistikaprogrammi ettevalmistusse piisav“.

SA nõustub märkusega ning lisab:

RM esindaja on varasematel aastatel osalenud statistikaprogrammi ettevalmistamise nõupidamistel ning on avaldanud soovi osaleda ka edaspidi. SA on sellega meeleldi nõus. Hea oleks eelnevalt määratleda RM esindaja roll nendel nõupidamistel - kas lihtsalt info saamise eesmärk või lisaks informeeritusele tarbijate vajaduste rahuldamiseks vajaliku rahalise katte korraldamine vms.

Auditi eest vastutav isik:

Krista Nelson (siseauditi osakonna juhataja kt)